

Pöytäkirja 3/2021
16.11.2021

TURVALLISUUSTEKNIIKAN NEUVOTTELUKUNTA
PROSESSIJAOSTO

Aika: 28.10.2021, klo 9.15–10.54
Paikka: Teams

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.15 ja totesi kokouksen asianmukaisesti koollekutsutuksi. Kokoukseen oli mahdollista osallistua vallitsevasta poikkeustilasta (korona) johtuen vain Teams-yhteydellä.

Todettiin läsnäolijat.

Leena Ahonen jää eläkkeelle 1.1.2022, eikä osallistu enää jaoston toimintaan.

Fredrik Blomfelt (Metsäteollisuus ry.) ei osallistu enää jatkossa jaoston toimintaan.

Annika Svahn (AVI, työsuojelu) tulee jaostoon uutena asiantuntijana.

Osallistuja	Läsnä	Osallistuja	Läsnä
Pauliina Kanerva (pj)	x	Mirva Ojala	x
Kati Hietämäki (siht.)	x	Mirja Palmén	x
Leena Ahonen	-	Taru Reinikainen	-
Fredrik Blomfelt	-	Tina Sammi	x
Miina Grönlund	x	Mervi Satta	x
Tanja Heinimaa	x	Kalle Seppänen	x
Jyrki Kangasmäki	-	Mari Suominen	x
Markus Latva-aho	-	Jari Suoninen	x
Mira Leinonen	x	Annika Svahn	x
Kirsi Levä	-	Sari Tuhkunen	x
Minna Nissilä	x	Jenni Uljas	x
Sami Nikander	x	Minna Valtavaara	x
Kirsi Kyrkkö Mari Leppilampi	x	Tarja Virkkunen	x

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin pöytäkirja.

- Prosessijaoston toimintasuunnitelma on toimitettu TENKille. Prosessijaostoon on tullut henkilömuutoksia, mutta ei päivitetä toimintasuunnitelmaa tässä vaiheessa. Uudet jäsenet hyväksytään TENKissä.
- Kati Hietamäki kertoi, että TENKin eri jaostojen sihteerien kokous on pidetty 8.10.2021. Jaostojen sihteerien pääsy kaikkien jaostojen Tiimerin työtiloihin varmistetaan. Kokouksessa sovittiin, että jatkossa kutsutaan muiden jaostojen edustajia kuulemaan, jos käsitellään eri jaostojen toimintoihin liittyviä merkityksellisiä asioita. Myös esitysten tallentamisesta muiden jaostojen käyttöön keskusteltiin. Sihteerien kokouksessa laajemmin kiinnostaviksi aiheiksi todettiin esim. MRL ja turvauhat.

4. MRL uudistus

- Ympäristöministeriö on lähettänyt ehdotuksen hallituksen esityksen kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön lausuntokierrokselle 27.9.2021. Uusi laki korvaa nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain. Lausuntoja voi antaa Lausuntopalvelussa 7.12.2021 asti.
<https://mrluudistus.fi/>

Minna Valtavaara esitteli MRL-uudistusta. Poimintoja Minnan esityksestä:

- Uudella kaavoitus- ja rakentamislainsäädännöllä parannettaisiin sääntelyn vaikuttavuutta erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiselle, kiertotalouden edistämiseksi, luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi sekä alueidenkäytön ja rakentamisen päätösten ja tietosisällön valtakunnallisen digitaalisuuden mahdollistamiseksi.
- Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä ja kaavahierarkia ehdotetaan säilytettäväksi lähes ennallaan. Merkittävin muutos olisi maakuntakaavan nykyistä rajatumpi rooli muuta suunnittelua ohjaavana kaavana uudessa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmässä. Yleiskaavan ja asemakaavan yhteiskäsittelyllä pyritään kaavaprosessin nopeuttamiseen. Kaavahankkeista tiedottamista tehostettaisiin sekä varhaisen vaiheen osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia vahvistettaisiin.
- Säännöksen asiasisältö perustuisi Seveso III – direktiivin täytäntöönpanoon liittyvään ympäristöministeriön ohjekirjeeseen (22.6.2015/YM4/501/2015). Säännöksen johdosta ohjekirje olisi jatkossa tarpeeton.
- Uudistuksella on tarkoitus vahvistaa Seveso III direktiivin toimeenpanoa.
- Hankkeella on useampi valmistelija. Mahdolliset yhteydenotot: hankkeen sihteerin, erityisasiantuntijan Lauri Jääskeläisen.
- Pauliina Kanerva kertoi, että MRL-uudistusta on käyty myös TEM:n, SM:n, YM:n ja Tukesin kesken läpi. Tavoitteena on varmistaa, että Seveso III direktiivin täytäntöönpanosta ja YM:n ohjekirjeen menettelystä säädettäisiin jatkossa riittävän tarkkarajaisesti lakitasolla.
- Lakiuudistuksen jatkovalmistelua seurataan prosessijaoston kokouksissa.

5. Ajankohtaista TEMissä

Tarja Virkkunen, Mirva Ojala ja Pauliina Kanerva esittelivät TEM:n ajankohtaisia: kemikaaliturvallisuuksilainsäädäntömuutokset komission aloittamista rikkomismenettelyistä johtuen, turvauhkanke ja markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpanohanke.

Poimintoja Tarja Virkkusen kemikaaliturvallisuuksilainsäädännön muutoksia koskevasta esityksestä:

- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallistamiseksi annetun lain, kaivoslain 40 ja 58 §:n ja ydinenergiain 23 §:n muuttamisesta HE 169/2021 vp, annettiin eduskunnalle 7.10.2021.
- Luonnokseen on tehty teknisiä korjauksia lausuntokierroksen ja laintarkastuksen jälkeen. Suurin muutos liittyy muutoksenhakusäännöksiin.

Mirva Ojala kertoi TEM:n turvauhkahankkeesta. Poimintoja Mirvan puheenvuorosta:

- Hanke etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti. Työryhmätyöskentely käynnistyy ensi viikolla.
- Kattava selvitys on tehty vuonna 2017. Työ jatkuu sen pohjalta.
- Turvauhkien huomioiminen kemikaaliturvallisuuksilain on osa kansallista CBRNE-strategiaa.
- Eri maissa on eroavaisuuksia siinä, miten turvauhat on tuotu säädöksiin. Joissain maissa ne huomioidaan rikoslain perusteella.

Tanja Heinimaa kommentoi, että Suomen piti kertoa tämän vuoden TWG2-kokouksessa Suomen käytännöistä, mutta esitys siirtyi ensi vuodelle.

Poimintoja Pauliina Kanervan markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpanohanketta koskevasta esityksestä:

- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi HE 139/2021 vp, annettiin eduskunnalle 23.9.2021.
- Markkinavalvontalakiin mukautetaan useita sektoreita. Eduskunnassa on useita esityksiä samanaikaisesti.

6. Ajankohtaista Tukesissa

Kati Hietamäki esitteli Tukesin ajankohtaisia asioita. Poimintoja puheenvuorosta:

- Tukes on julkaissut päivitetyn version vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia koskeva oppaasta: <https://tukes.fi/vaarallisten-kemikaalien-kasittely-ja-varastointi>
Opas on saatavilla Tukesin verkkosivuilla, mistä sen pystyy muuntamaan pdf-muotoon. Aiempaan oppaaseen verrattuna uudessa oppaassa on otettu varastoinnin lisäksi mukaan kemikaalien käsittelynäkökulma. Oppaassa on entistä laajemmin tietoa prosesseista (reaktorit, sekoitusastiat, pumput, venttiilit em. yleisimmät vikaantumismekanismit) sekä laitosten kunnossapidosta. Oppaassa on pyritty välttämään päällekkäisyyksiä muiden Tukesin julkaisemien oppaiden kanssa.
- Tukesin viimeisimmässä käytönvalvojille ja muille vastuushenkilöille suunnatussa uutiskirjeessä [Uutiskirje 3/2021](#) oli aiheina mm. typpihapon luokitusmuutokset ja niiden mahdolliset vaikutukset toiminnan laajuuteen, muistutus sähköisessä asioinnissa tarvittavien valtuuksien hankkimisesta sekä asiakaskysely eTentti-alustan kehittämisestä.

7. Kansainväliset asiat

TWG2 – kokous pidettiin 29.9. – 1.10.2021 Norjassa hybridikokouksena. Suomesta osallistui Tukesin Tanja Heinimaa etänä. Kokouksen aineisto on saatavilla: https://minerva.jrc.ec.europa.eu/en/shorturl/technical_working_group_2_seveso_inspections/norway_twg_2_2021. Osa aineistosta on julkista, osa on vaan TWG2 – ryhmään kuuluville.

Tanja Heinimaan poimintoja TWG2 - kokoukseen liittyen:

- Yhteenveto vuoden 2019 MJV-kokouksesta Maltalta on julkaistu: [The Good Practice Report on Enforcement and Risk Management on Ageing Hazardous Sites](#)
- [Common Inspection Criterias](#) (CIC) on yksi keskeinen teema TWG2-toiminnassa. Vuonna 2020 julkaistiin kaksi uutta CICsiä: Maintenance of Primary Containment Systems ja Natech Risk Management. Tulossa CICsit aiheista Training of Personnel ja Follow-up of Subcontractors. Tukesin on tarkoitus hyödyntää CICsejä tarkastuksillaan.
- Yhtenä aiheena käsiteltiin [artiklaa 19 \(toiminnan kieltäminen\)](#). Keskustelu ja esimerkit olivat havahduttavia. Arvioitiin, että yhteisiä linjauksia toiminnan kieltämiseksi ei voida tehdä, koska valvontakäytännöt vaihtelevat niin paljon eri maissa. Esim. kaikilla mailla ei ole lupamenettelyä, jossa jo arvioidaan laitoksen mahdollinen sijoittuminen kohteeseen. Suomessa on myös käyttöönottotarkastukset, joten käyttö lupaa ei edes annettaisi kohteelle, jossa perusasiat eivät ole kunnossa.
- Suomi esitti kaksi teknisempää kysymystä Seveso-direktiivin tulkintaan liittyen. Valitettavasti näihin ei saatu juurikaan näkemyksiä, vaan asioita pitää ratkaista itse tulkiten.
- Suomi ehdotti, että nettiin voisi laittaa Seveso III-direktiivistä Q&A-aineistoa. Ehdotusta edistetään, mutta virallisia tulkintoja TWG2 ei tee. Sivulle voidaan kerätä aihealueittain eri maiden hyviä käytäntöjä ja tulkintoja.
- Suomi pitää seuraavassa TWG2-kokouksessa (syksyllä 2022?) esityksen Suomen toimista (lainsäädäntö, oppaat yms.) Seveso-laitosten securityyn liittyen.

Seveso-raportointi v. 2015–2018

- Komissiolle raportoidaan neljän vuoden välein. Suomen raportti laaditaan Tukes - vetoisesti yhdessä TEMin, SM:n ja YM:n kanssa.
- Raportti: https://ec.europa.eu/environment/pdf/industrial-accidents/seveso_implementation_report.pdf
- Lehdistötiedote: https://ec.europa.eu/environment/news/industrial-accidents-commission-report-shows-improvement-preventing-major-accidents-involving_en
- Intro: The European Commission published its report on the implementation and efficient functioning of Directive 2012/18/EU on the control of major accident hazards involving dangerous substances (the Seveso III Directive). The report shows that between 2015 and 2018, the number of major industrial accidents in EU has stabilised at a low level: 25 per year for 12 000 establishments. It also shows that EU Member States are better implementing the provisions of the Directive, compared to the data reported in previous years.

Poimintoja Suomen raportista:

- Suomi on raportoinut, eikä merkittäviä puutteita tunnistettu. Suomi raportoi uudistetulla raportilla, jota kaikki jäsenmaat eivät tienneet käyttää. Seuraavan kauden (2019–2022) raportin sisällystä ei ole vielä tietoa, mutta jäsenmaat ovat viestittäneet, että sisältö ei muuttuisi, koska taakautuvasti pyydettyjä tietoja voi olla mahdoton selvittää.
- Vaikka Seveso-onnettomuuksien määrä on vakiintunut tasolle noin 25 suuronnettomuutta/vuosi, on jokainen onnettomuus liikaa. Onnettomuuksien vähentäminen on myös Green Dealin ja Zero Pollution Action Planin mukaista. Komissio tulee tehostamaan toimintaansa ja yhteistyötä jäsenmaiden välillä Seveso-onnettomuuksien vähentämiseksi. Tarkoituksena on esim. mahdollistaa eSPIRSin integrointi maailmanlaajuiseen katastrofi- ja paikannusjärjestelmään (the

Global Disaster Alert and Coordination System). Yrityksiä ja viranomaisia voitaisiin varoittaa tapahtumista, jotka voisivat aiheuttaa suuronnettomuusvaaran. Tarkoitus on myös parantaa ja virtaviivaistaa onnettomuuksien raportointia sekä vahvistaa jäsenmaiden ja komission tiedonvaihtoa onnettomuuksista oppimisesta ja hyvistä käytännöistä. Toiveissa on saada enemmän raportteja vaaratilanteista sekä muuttaa eMARS-raportointia takaisin aikaisempaan menettelyyn, joka sisältää 1) lyhyen kuvauksen heti tapahtuman jälkeen 2) raportin tutkiminnan valmistuttua. Suomi on ehdottanut tätä "heti onnettomuuden jälkeen raportointia" jo useita vuosia ja toivonut, että raporttiin voisi myös lisätä esim. linkkejä, joita seuraamalla saisi kohdemaasta suoraan luotettavaa mediatietoa onnettomuudesta ja tutkiminnan etenemisestä.

- MJV pidetään keväällä 2022 Kroatiassa. Aiheena on "Information to the Public".

OECD:n kemikaalionnettomuustyöryhmä kokoontuu vuosittain. Toiminta perustuu jäsenmaiden antamaan vapaaehtoiseen rahoitukseen. Tämän vuoden kokous järjestettiin 19. – 21.10.2021 etänä. Etäkokouksesta ei tule raporttia. Mirja Palménin poimintoja kokouksesta:

- Aiheena oli mm. hyvät käytännöt kemikaalionnettomuuksiin varautumisessa. Huomiota tulee kiinnittää siihen, että vastuut ymmärretään paikallisella tasolla.
- ECHO-direktoraattori esitteli siviilipalvelumekanismia, koordinaatiokeskusta, joka seuraa hätätilanteita maailmanlaajuisesti 24/7. Avustustoiminta perustuu siihen, että jäsenmaat ottavat hoidaakseen esim. jonkun tietyn materiaalivaraton ja se on EU:n käytössä hätätilanteissa. Lisäksi komission kautta on mahdollista saada asiantuntija-apua.
- Norja on kartoittanut Beirutin onnettomuuden jälkeen omia ammoniumnitraattivarastojaan ja arvioinut niiden turvaetäisyyksiä.
- Tukesilla, YM:llä ja SM:llä on OECD-aineistoon tunnukset, joilla pääsee katsomaan esim. onnettomuusvideoita.

SEG kokous pidetään seuraavan kerran todennäköisesti helmikuussa 2022. Suomesta osallistuu Pauliina Kanerva (TEM), Mirja Palmén (SM) ja Kati Hietamäki (Tukes). *Korjaus kokouksessa kerrottuun: Virallista kokouskutsua ei ole vielä tullut.*

Tiimerissä on esitys kansainvälisestä Seveso-toiminnasta termeineen.

8. Muut esille tulevat asiat

Mari Suominen (LVM) esitteli VAK-lain kokonaisuudistuksen tilannekuvaa. Poimintoja puheenvuorosta:

- Lakiluonnos oli kesällä lausuntokierroksella. Lausuntoja annettiin yhteensä 63 kpl. Tilapäisestä säilytyksestä oli useita lausuntoja. Erityisesti toivottiin, että säädökset tulee olemaan selkeitä ja niiden toivotaan edistävän sidosryhmien ja viranomaisten toimintaa. Lausunnoissa korostettiin myös valvovien viranomaisten yhteistyötä.
- Lausunnot ja lausuntoyhteenveto on hankeikkunassa: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM065:00/2018>
- Tavoitteena on, että HE-luonnos annettaisi marraskuussa 2021. Voimaantulo siirtynee vuosien 2022/2023 vaihteeseen.
- Esitys on käynyt Lainsäädännön arviointineuvostossa: <https://vnk.fi/arviointineuvosto/lausunnot> (11.10.2021)
- Pauliina Kanerva totesi, että myös esimerkiksi markkinavalvonta-asetukseen liittyvät kuljetettavat painelaitteet sekä SM:n puolella pelastuslain muutos ulkoisten pelastussuunnitelmien osalta ovat riippuvaisia VAK-lain kokonaisuudistuksesta.

Keskusteltiin teemakokouksen järjestämisestä aiheena viranomaisyhteistyö Seveso-kohteiden tarkastuksilla. Sovittiin, että sihteeri selvittää mahdollisia esittäjiä (AVI, ELY, pelastuslaitos, toiminnanharjoittajien edustajat, Tukes). Teemakokouksesta tiedotetaan myös muiden jaostojen sihteereille ja tarjotaan yhteistyömahdollisuutta.

9. Seuraavat kokoukset

- 15.12.2021 klo 9.15–11.15, Teams ja mahdollisuuksien mukaan Tukes/Pasila tai hybridikokous

10. Kokouksen päättäminen

JAKELU

Prosessijaoston jäsenet ja asiantuntijat
TENKin jaostojen sihteerit